

Artele vizuale în 2012

Continuăm evaluarea anului cultural 2012 cu o retrospectivă a celor mai interesante expoziții și evenimente în artele vizuale. Am întrebat trei critici de artă (fiecare dintre ei implicat și în diverse expoziții): 1) Care e cel mai bun/interesant/provocator proiect curatorial? 2) Care a fost artistul anului? 3) Ce lucruri nemaipomenite (bune sau rele) au văzut în festivaluri, bienale etc., la noi sau prin lume? (Matei Martin)

Daria GHIU

1) Cele mai importante evenimente artistice interne din 2012 privesc apariția și continuitatea unor spații-instituții de artă, un foarte bun exemplu în acest sens fiind probabil Salonul de Proiecte, deschis în octombrie 2011, la București, într-o clădire-anexă a Muzeului de Artă Contemporană, o platformă coordonată de artista Alexandra Croitoru și de istoricul de artă Magda Radu. Acolo au fost organizate anul trecut cel puțin trei expoziții incitante - „Global fără globalizare: De la matematică pînă în China“, „Din spatele scenei“ și „Geta Brătescu: Atelierele artistului“. Salonul de Proiecte reușește să jongleze cu expoziții și lucrări din registre diferite, demonstrînd că numai prin mobilitate, curiozitate și eclecticism poate fi „acoperită“ arta contemporană. Fie că vorbim despre prima întâlnire consistentă cu opera unei importante figuri artistice, Geta Brătescu, sau despre lucrările video-politice, poetice, foarte asumate, ale Tatiane Fiodorova din Chișinău, ori despre

performance-ul După Traian și Decebal al Mihaelei Michailov și Paul Dunca, o lucrare care ne-a arătat că subiectele interzise de ideologia și cenzura comuniste nu sînt nici astăzi total detabuizate.

Un alt spațiu pe care l-am urmărit cu atenție în 2012 a fost Platforma (aflat în aceeași anexă MNAC), coordonat de Simona Dumitriu. Reflecția - cu ajutorul studenților de la Arte - asupra trecutului recent și asupra balastului de artă oficială din „Deschis pentru inventar“, alături de maratonul propus de artista Veda Popovici, „Ceilalți noi. Atelier de reimagineare identitară“ - sînt două proiecte care demonstrează clar stadiul artei contemporane astăzi, legătura indisolubilă dintre artă, cercetare și politic: faptul că nu (ne) mai putem ascunde, nu mai putem ignora, sîntem prezenți și nu ne mai lăsăm amăgiți. „Noi“, artiștii, „noi“, istoricii de artă. Tot în 2012 s-a deschis, ca spațiu-instituție, rețeaua Tranzit.ro la București, Iași și Cluj, nu doar ca platformă expozițională, ci și ca perimetru critic și de dezbateri. De urmărit cu atenție în 2013!

2) Artistul român al anului este, de departe, Ciprian Mureșan, pe care l-am găsit anul acesta într-o expoziție importantă tocmai la Tate Modern Londra și într-un mega show la MOMA San Francisco, „Six Lines of Flight: Shifting Geographies in Contemporary Art“, alături de Adrian Ghenie și Victor Man, un proiect în care orașul Cluj este o „periferie activă“ din punct de vedere artistic, pusă în relație cu Beirut, Cali, Ho Chi Minh City, San Francisco, Tanager.

3) Expoziția cea mai interesantă de pe scena internațională a fost pentru mine Trienala de la Paris. Okwui Enwezor a propus un tip de discurs curatorial extrem de proaspăt și de riscant în același timp, al „proximității intense“, reușind să-i recontextualizeze provocator pe artiștii români prezenți la Palais de Tokyo: Geta Brătescu, Miklos Onucsán, Dan Perjovschi, Victor Man, Anca Benera și Arnold Estefan.

Cosmin NĂSUI

1) Este dificil și destul de *unfair* să alegi un singur artist/eveniment artistic/expoziție din România, punîndu-i pe mulți alții în umbra timpului sau a ignorării eforturilor lor creative. Apoi, ar fi măcar o diferență între evenimentele artistice românești din afara țării și cele din România care, acoperind scene și piețe culturale și economice diferite, pot fi incorect clasate în aceeași competiție.

Pe teritoriul României au loc peste 130 de expoziții pe lună, (pe care noi le indexăm pe Modernism.ro), sînt activi în jur de 8000 de artiști, din care peste 5000 membri ai UAP. Din acest total, aproximativ 6000 nu ating 1000 de euro pe piesa vîndută, și au venituri, în cel mai bun caz, ca profesori de desen (în arta contemporană contează foarte mult finanțele din spatele unui eveniment; a nu-i lua în seamă pe cei care fac expoziții fără buget este exact motivul pentru care nu se fac văzute expoziții organizate în Focșani, Miercurea Ciuc, Bistrița etc., și se văd doar cele din București sau Cluj). Dintre ceilalți 2000 de artiști, probabil doar 50 reușesc să depășească 3000 de euro pe piesa vîndută. Iar noi vorbim mereu despre arta contemporană românească referindu-ne, prin rotație, la poate 10-20 de artiști, ca și cum sînt singurii care există. Și nu e nici o problemă, ba dimpotrivă, o motivație fericită că în spatele acestora sînt galeriile, colecționarii, investitorii care speră să crească rotind ca un bulgăre de zăpadă investiția financiară - desigur, cu ajutorul tuturor instrumentelor oferite de case de licitație și de media.

Cred că, în prezent, scena artei românești poate crește firesc doar lărgind interesul spre cantitatea creatorilor, pentru ca apoi, la un moment dat, cînd există o masă critică activă, importantă, cei în măsură să emită judecăți de valoare să selecteze calitatea. Altfel, rotim aceleași 20 de nume de artiști talentați, dintre care alegem după principiul „răul cel mai mic“ și catalogăm, conform tendinței acelorași 20, cu păreri ultime și decisive, ca și cum arta românească contemporană ar începe și s-ar încheia cu ei.

Din aceste cauze, nu pot să joc rolul simplu de a merge la sigur în recomandări, folosind mereu aceiași artiști - gen Dan Perjovschi, Mircea Cantor, Adrian Ghenie etc. (pe care îi apreciez); astfel că se împlinște ca, din cauza supramediatizării lor, în comparație cu ceilalți, să nu se mai vadă mai nimic în jur (de cîțiva ani încoace se produc uneori butade - devenite prin repetiție toxice - despre arta contemporană românească, privită doar din perspectiva acestor *happy few*).

Igor MOCANU

Într-un text de la 1845, intitulat „Din ce-i alcătuită, așadar, ființa poeziei ruse și care e specificul ei“, N.V. Gogol întreprindea un soi de sinteză a ideilor poetice de la acea vreme, de la Cantemir (Antioh) și Lermontov, și pînă la Pușkin și Krîlov, încheindu-și epistola cu următoarea întrebare: „A avut ea [poezia - *n.m.*] oare vreo influență asupra spiritului societății contemporane, cu ea cultivînd și mulțumind pe fiecare, în funcție de locul lui și aprofundînd înțelegerea tuturor în funcție de spiritul pămîntului și de fundamentele puterii poporului, prin care se pune statul în mișcare? Sau a fost ea pur și simplu un tablou veridic al societății noastre - un tablou complet și autentic, o oglindă limpede a ființei noastre? N-a fost nici una, nici alta; n-a făcut nici asta, nici ailaltă.“ Întrebarea este, evident, impregnată de ideologia politică a vremii, regășibilă și în analele poetice ale pașoptismului românesc, însă ceva din spiritul ei planează pînă astăzi, atunci cînd e să interpretăm critic

o operă de artă, fie aceasta literară, plastică, muzicală sau toate la un loc.

Prin urmare, care ar putea fi expoziția de artă contemporană autohtonă din 2012, proiectul curatorial cu cea mai percutantă influență asupra contextului care a produs-o? Răspunsul este: nici una. Există, totuși, un proiect expozițional și un spațiu care au toate premisele să-și asume o astfel de funcție. E vorba de spațiul Tranzit.ro, deschis în decembrie anul acesta, undeva pe str. Gazelei, cu expoziția „Km 0. Reprezentare și repetiție a Pieței Universității”, curatariat de Raluca Voinea. În aceeași serie, aș include și spațiile Platforma (coord. Simona Dumitriu) și Salonul de Proiecte (coord. Alexandra Croitoru, Magda Radu), de la Foto Anexa MNAC, dar și subRahova (coord. Farid Fairuz). În proiectul de la Tranzit.ro expune și fotograful Vlad Petri, care va rămîne, cred, în istoria artelor vizuale drept artistul care a documentat Piața Universității 2012, transformându-se, fără a exagera, într-un soi de substitut documentar al televiziunii și al mass-media românești, mutînd informarea pe YouTube și fiind singura sursă informațională credibilă. A mai existat, apoi, în martie 2012, o expoziție care a constat dintr-o instalație *site-specific* în Fortul 13 de la Jilava, semnată de Alexandru Potecă și coordonată de Adina Arvanitopol. Artistul Alexandru Potecă a facilitat, cu ajutorul deținuților de la Jilava, reactivarea sitului istoric și a semnificațiilor politice și culturale ale acestuia, semnificații libere de zgura istorică și de trendul anticomunist postcomunist contemporan.

Promotie abonament UPC

50% reducere timp de 6 luni la pachetul de 3 servicii - 127 canale TV digitale, net 200Mbps, modem wi-fi si telefonie nelimitata. Doar 39,5 lei/luna.

 Like 24

 Share 24

Aparut in Dilema veche, nr. 469, 7 - 13 februarie 2013

 0 comentarii 1308 vizualizări

© Toate drepturile rezervate Adevărul Holding 2011

Știri

Femei

Servicii

Știință și cultură

Aplicații mobile

[Adevărul](#)

[Adevărul.es](#)

[Adevărul.it](#)

[Adevărul Moldova](#)

[Click!](#)

[Foreign Policy](#)

[Click! pentru Femei](#)

[Click! Sănătate](#)

[OK! Magazine](#)

[Click! Poftă Bună](#)

[AdevărulShop](#)

[Historia](#)

[Dilema veche](#)

[Știință și tehnică](#)

[Adevărul iPhone](#)

